

Bisbe Cortés a la Mercè: “La veritable llibertat acaba vinculant-nos per amor”

Dv, 24/09/2021 per Catalunya Religió

(CR) “Mirem avui a Maria i pot ser que ella ens porti a servir a l’alliberament dels captius. El secret segueix sent el vincle entre la Mare de Déu i la llibertat. Aquesta és la clau que ens fa entendre la festa d’avui, tot mirant la realitat de la nostra ciutat i el nostre entorn social i eclesial”. Aquesta és la petició que ha adreçat el bisbe de Sant Feliu, **Agustí Cortés**, en l’homilia de la missa de la Mercè.

Cortés, que ha presidit la celebració en necessària absència del cardenal arquebisbe de Barcelona, **Joan-Josep Omella**, ha aprofitat la celebració de la festivitat de la patrona de Barcelona per recordar el sentit de la festivitat d’avui. “Ens trobem amb una tradició que s’ha mantingut viva des del segle XIII”, ha reconegut el bisbe, “podem viure allò que vivien els nostres avantpassats fa tants segles?, s’ha qüestionat.

El bisbe de Sant Feliu ha explicat la vinculació amb la Mare de Déu de la Mercè i sant Pere Nolasc. “Com sabem, tot va començar en aquella experiència extraordinària que va viure Sant Pere Nolasc l’any 1203. Profundament colpit per la visió dels captius, el seu estat i el seu futur, s’havia compromès radicalment en la tasca de redimir-los”. Pere Nolasc, ha recordat Cortés, “mirava a Maria”. Una mare de Déu, explica Cortés que era una dona lliure, que allibera. “La dona, esposa i mare, que ha rebut el gran do de la llibertat dels redimits i que alhora coopera en l’alliberament de la humanitat”.

Cortés, però, afirma que avui la ciutadania de Barcelona “és evidentment plural”. Malgrat l’evident secularització actual, el bisbe s’ha preguntat si la figura de la Mare de Déu de la Mercè no podria seguir sent “referent de llibertat que porta al servei generós envers tot tipus de captius entre nosaltres”. Una figura, la de la Mare de Déu de la Mercè, que, havent acollit amor alliberador, “es va lligar amb vincles d’amor per servir als captius de la humanitat”. “La celebració d’avui ens

ha de recordar que la veritable llibertat acaba vinculant-nos per amor”, ha afirmat Cortés.

HOMILIA EN LA SOLEMNITAT DE LA MARE DE DÉU DE LA MERCÈ (Barcelona, 24-9-2021)

Germans estimats tots:

Com sabeu, compleixo gustós l’encàrrec que m’ha fet el Sr. Arquebisbe de presidir en el seu nom aquesta celebració, a causa de la seva necessària absència. Permeteu-me unes breus paraules, que volen evocar el sentit de la festa que ens aplega avui.

Ens trobem amb una tradició, que s’ha mantingut viva des del segle XIII. Té sentit avui aquesta festa entre nosaltres? ¿Podem viure allò que vivien els nostres avantpassats fa tants segles? Quan l’Ajuntament de Barcelona, l’any 1868, fent-se ressò d’aquesta tradició, va demanar la declaració de la M. D. de la Mercè com a patrona, manifestava que aquesta devoció, i el que ella significava, formava part de la identitat de la ciutat.

Han passat molts anys i el món ha canviat força. Som la mateixa ciutat i la mateixa Església (avui concretada en tres diòcesis), però, pot significar aquesta celebració el mateix que ha vingut significant al llarg de segles? Com sabem, tot va començar en aquella experiència extraordinària que va viure Sant Pere Nolasc l’any 1203. Profundament colpit per la visió dels captius, el seu estat i el seu futur, s’havia compromès radicalment en la tasca de redimir-los.

D’on li venia aquest impuls de lliurament tan generós? Era un sentiment propi d’un ciutadà amb viu sentit de la justícia i la igualtat, o era una intuïció inspirada per la seva veritable fe? Segurament el sant no entendria la pregunta. Ell simplement contaria la seva experiència: era un moviment interior d’amor concret i sacrificat, que buscava sortir en accions específiques. La seva causa? Certament no podria viure aquesta experiència, sinó com a veritable creient en Jesucrist i gran devot de la Mare de Déu. Alhora, com separar la seva ciutadania d’aquest compromís?; i, per altra banda, com estimar la Mare de Déu i tractar amb ella, restant impassible davant el sofriment del captius? Tres factors feren possible i donaven sentit a aquell punt de partida: la seva fe cristiana, que amarava tota la vida, la Mare de Déu amb qui es trobava en la pregària, la redempció dels captius, a la qual es va lliurar totalment.

Ens han arribat als nostres dies molts fruits d’aquesta experiència original: l’Orde Mercedària amb el seu carisma, la seva gran obra, aquesta basílica i, sobretot, la Mare de Déu sota el títol de la Mercè, que venerem i festegem com a patrona. Tenim, doncs, els fruits, que són com signes; però el que ens preguntem és si roman en nosaltres aquell esperit profund que era el seu fonament; en quin sentit podem viure’l avui?

Pere Nolasc, lliurat al servei de la redempció dels captius, mirava a Maria. Nosaltres mirem també avui a Maria i potser que ella ens porti a servir a l’alliberament dels captius. El secret segueix sent el vincle entre la Mare de Déu i la llibertat. Aquesta és la clau que ens fa entendre la festa d’avui, tot mirant la realitat de la nostra ciutat i el nostre entorn social i eclesial. Reconeixem Maria, segons els evangelis, com la “plena de gràcia... sobre la qual ve l’Esperit” (Lc

1,28). Sant Pau ens va ensenyar que “on hi ha la gràcia, l’Esperit, hi ha la llibertat” (2Co 3,17). L’Apòstol proclama entusiasmat la llibertat dels fills de Déu, que hem trobat en Jesucrist, front al triple esclavatge que ens té sotmesos: el de la llei, el del pecat i el de la mort. Llavors podem dir que Maria és també “plena de llibertat”.

En efecte, no podem tractar amb la Mare de Déu, sense trobar-hi la dona lliure, que allibera. La dona, esposa i mare, que ha rebut el gran do de la llibertat dels redimits i que ahora coopera en l’alliberament de la humanitat. Però encara hem de descobrir altres llums d’aquest misteri. La llibertat que tots desitgem i ens agrada, la llibertat que exigim com un dret, consisteix en l’absència de tot condicionament i la possibilitat de decidir el que volem. Tanmateix, Maria, en tant que lliure, fa un pas més i es vincula a la missió d’alliberar els altres. Per què? El motiu és que ella havia estat alliberada talment per amor, per l’amor pel qual Déu ens estima i ens redimeix. Aleshores, la “plena de gràcia i llibertat es també plena d’amor”. D’aquí naixia la seva sensibilitat per copsar la necessitat aliena i la seva intervenció, com a les noces de Canà, i la seva presència a prop del seu Fill en la creu i en mig de la comunitat dels deixebles... Vivía aquella llibertat autèntica que ens porta a vincular-nos en el servei i l’ajuda als altres.

Aquesta és la Mare de Déu que troba Sant Pere Nolasc. En ella reconeix la font i la protecció de la missió de lliurar-se a la redempció de captius. El sant, segons apareix en textos que vesteixen literàriament la seva experiència, va entendre que Maria li deia: “Ànim, la teva tasca és meva”. I ell podria respondre, “jo vull fer precisament la tasca teva, esdevenir veritablement fill teu, estimar i servir com tu fas, portada per l’amor de l’Esperit...”

Avui la ciutadania, com ara la de Barcelona, és evidentment plural. Esdevé constituïda sobre la base del respecte i promoció dels drets humans (els drets del ciutadà proclamats des de la Il·lustració) i el sentit de pertinença, la identificació amb valors, història, tradicions i cultura comuna. Avui, però, molts ciutadans són lluny d’una experiència semblant a la de Sant Pere Nolasc i dels paisans i companys, que l’acompanyaven. Tot i així, per a molts, que no comparteixen la fe del sant, no podria romandre la figura de la Mare de Déu de la Mercè com a referent de llibertat que porta al servei generós envers tot tipus de captius, que hi són també entre nosaltres?

Ja sabem que en el fenomen de les figures que avui són referents a la societat, quasi models de vida (“influencers”), hi ha tot una barreja de projeccions i desitjos amagats, fins i tot d’interessos comercials o polítics. Però el que voldríem és, potser, que la Mare de Déu esdevingués un referent per a tots, però segons el que ella fou des de sempre: aquella dona que inspirava veritable llibertat; aquella que, havent acollit amor alliberador, es va lligar amb vincles d’amor per servir als captius de la humanitat. Reconeixem que aquest desig no es pot realitzar fàcilment: seria com beure d’una aigua, ignorant i oblidant la font de la qual raja. Aviat el corrent s’asseca... Potser resti com una mena d’inèrcia històrica... com tantes d’altres fites d’humanisme que ha anat deixant la fe cristiana al llarg de la història, avui assumides per gran part de la cultura, però desvinculades del seu origen...

Però el cas és que la tradició ens ajuda; i especialment la cita d’una festa com la d’avui. La nostra celebració ens omple de goig, perquè ens ajuda a retrobar-nos amb la ciutat, gaudir dels seus valors i la seva bellesa, mirar-nos ahora com a

persones lliures... i, potser, recordant que la veritable llibertat acaba vinculant-nos per amor.

Els qui avui, des de la fe, mirem la Mare de Déu de la Mercè, ho tenim molt més fàcil. Perquè és com tornar a beure d'aquella deu fresca, d'on brolla constantment, per gràcia de Déu, la llibertat. En tot cas, els qui som aquí ens comprometem, un cop més, a donar-ne testimoni, per tal que la nostra ciutat i el nostre món s'assembli un mica més a la "Ciutat i el món de Déu".

La Mare de Déu de la Mercè ens ajudarà.

Agustí Cortés
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat